

Єва і білосніжна квітка лілії

Богдана Матіяш

В одному королівстві в молодих Короля і Королеви народилася донька. Батьки дуже довго чекали на дитину, тому не було меж їхній радості. Раділо й усе королівство, бо любило своїх правителів і щиро тішилося їхньому щастю. Та воно було недовгим. Минуло декілька днів відтоді, як дівчинка народилася, і батьки усвідомили, що вона майже постійно мовчить. Дитина і усміхалася без звуку, і плакала так, що не було чути її плачу, хоча коли народилася, то – як і всі немовлята – закричала, і Королева на звук її голосу щасливо усміхнулася. Але після того дівчинка замовкла, і вже ніхто її не чув.

Король скликав найкращих лікарів з усього королівства, вони оглянули дівчинку, яку батьки охрестили Євою, і похитали головами. Сказали:

– Не народилася вона німою, але чому тепер мовчить, не знаємо. Просіть Бога, щоб наділив її даром говорити. Бо в Його руках воля давати і забирати те, що Він дав.

Запросив Король і своїх мудреців, щоб вони порадили, що робити, і пояснили, що сталося з дитиною. Але й вони після довгої наради сказали:

– Не знаємо, наш ласкавий Королю, чому Королівна мовчить. Дав Вам Бог дар мати дитину, та чомусь забрав у неї дар мови. Просіть Бога, щоб Він вклав дитині слова в уста. Нічого мудрішого ми Вам не підкажемо.

І, зажурені, мудреці пішли з палацу, бо гірко було їм бачити Короля і Королеву у великому смутку замість радості, якою так недавно вони були сповнені.

Довго молилися Король і Королева, щоб їхня донечка вимовила хоч звук. Щоб почути, як вона сміється... Але минали дні й місяці, і нічого не змінювалося. Дівчинка мовчала і так, мовчки, росла.

Росла Єва дуже доброю. Дуже любила гратися в королівському саду серед розкішних дерев і квітів, а ще – приходити в королівський парк, де жило багато добрих звірят. Тут вона обіймала ручками міцні стовбури дерев, притулялася до них, схиляла гарне личко до кори, проводила по ній пальчиками, заплющувала очі й дуже пильно до чогось дослухалася. І хоч ніхто в це не повірив би, вона тоді чула, про що думають дерева. Про що шелестить їхнє листя і про що вони одне з одним перемовляються. І хоч сама нічого не могла сказати їм словами, але доторками долонь теж навчилася про щось розпитувати дерева, щось їм розповідати. Малювала щось на корі – і так розповідала деревам про себе, і про своїх батьків, і про те, як би вона хотіла сказати їм: "Я люблю вас, мамо й тату"... Дерева слухали, як тоді сумно б'ється мале Євине серденько, і самі засмучувалися – аж найгарніше листя опадало серед літа на землю, і садівник дивувався, чому так рано почався листопад.

Єва розуміла й мову трави і квітів. Вона часто сідала на землю біля чудових квіток, цілувала їхні голівки, лагідно проводила пальцями по їхніх листочках, і квіти дуже любили, коли дівчинка довго-довго сиділа біля них. Не раз до неї зліталися пташки: соловейки, зяблики, сойки, голуби, ластівки, дятли, стрижі та дрозди, – і розповідали їй

різні дивовижі, які тільки бачили в світі. Прибігали малі лякливі зайці – і було дивно, що поруч із Євою вони переставали будь-чого боятися. Приходили їжаки й вивірки, бурундуки і бобри, а часом навіть маленькі сарни навідували малу безмовну Королівну. І хто бачив здалеку, як дівчинка сидить серед квітів, дерев і трав, а довкола неї виспівують пташки і лашаються звірі, дуже дивувався. А маленька Єва розуміла мову кожного з них і теж чудувалася, що ніхто із людей не вміє слухати, про що говорить старий дуб і ясен, і ромашка, і вивірка, і тремкий малий соловейко.

Серед пахучих троянд, ромашок, маків, настурцій і інших прекрасних квіток, поруч своїх друзів звірят Єва уявляла собі країну, де все завжди цвіте. Де немає смутку, де можна бути вільно-вільно. До всіх говорити, кожного обійняти. І журилася, бо старий сич якось сказав їй, що вона розуміє мову всього живого саме тому, що не може говорити до людей. А Єві якнайбільше хотілося говорити саме людською мовою. Словами, яких вона ніколи не відчула на губах. Дівчинці дуже хотілося почути звук власного голосу, і їй здавалося, що він був би такий красивий. Що якби Бог дав їй дар говорити, вона щебетала би, як пташка – від ранку до вечора. І тоді розповіла б усім довкола про ті дивовижі, які їй розказали дерева, квіти, звірята й пташки.

Щодня Єва багато часу проводила з мамою-Королевою. Мама вчила доньку малювати і вишивати, і малій ручці Королівни легко піддавалися найтонші узорі, а малюнки ніби самі собою малювалися під її пензликом. А молодий Король часто вирушав із дочкою на прогулянки і розповідав про світ не менші дивовижі, ніж усі Євині приятелі.

Батьки дуже любили свою дитину і найбільшим щастям для них було б, якби вона могла до них озватися. Але Королівна тільки обіймала їх своїми малими ручками, притулялась довірливо до їхніх рук, а часом засинала в когось із них на грудях – і на її вже заснулому личку в кутику ока не раз блищала сльоза. Король із Королевою тоді теж крадькома втирали очі рукавом королівських шат.

Поки тривали весна і літо, Єва часто бавилась у садах і парках, але коли наставала осінь, а потім зима, вона теж не втрачала радості, бо тоді майже щодня приходила до чудесної королівської оранжереї, де росли сотні заморських квіток із теплих країв і щебетали барвисті заморські пташки. Садівник радів, коли Королівна приходила їх провідати, бо знав, що все дуже добре росте, як дівчинка просто трошки побуде біля рослин і легко-легко торкнеться їх рукою.

Єва любила квіти, але з усього, що росло в оранжереї їй найдужче подобалися лілії. Може, тому, що вони були спокійні і тихі. А може, тому, що з усіх чудернацьких рослин, які росли поруч, вони були найпростіші. І дуже-дуже тендітні. Червоні, жовтогарячі, жовті лілії вже розквітли, а білі, як сніг, усе ніяк не розпускали своїх пуп'янків. Росли помалу-помалу.

Садівник якось сказав Єві:

— Якщо ці лілії добре доглядати, вони зацвітуть якраз на Різдво.

Єва дуже зраділа. Тепер вона щодня приходила до лілій. Поливала їх і просто сиділа поруч з ними, милуючись листочками, стеблами і ще закритими пуп'янками.

Ідучи до оранжереї, Королівна щодня підходила до джерела в парку, біля якого стояла мала прегарна статуя Богородиці. Дівчинка присідала біля неї і розповідала їй подумки про все-все, що їй тільки думалося. І якось пообіцяла, що на Різдво принесе їй пахучу білу квітку лілії. Тоді Єві здалося, що Богородиця, почувши це, усміхнулась, і Єва подумала, що раніше не бачила нічого гарнішого за цей усміх. І коли прийшла до своїх улюблених лілій, простягнула руки до їхніх листочків і подумки швидко-швидко сказала, що їм обов'язково треба розквітнути на Різдво, бо вона пообіцяла Богородиці, що принесе їй найкращу з квіток. І ліліям, здається, теж стало з цього радісно.

Чим менше залишалося днів до Різдва, тим більше було приготувань у палаці. Усе мили, чистили, прибирали, щоб палац сяяв і виблискував. Кухарі пекли, варили, тушкували, маринували, сушили і солили розмаїті наїдки. Королівські музиканти налаштовували інструменти, лагодили смички і з ранку до ночі грали гами. Лісники вибирали найкращі ялинки і встановлювали їх у розкішних залах. Король із Королевою готували дарунки одне для одного, а також для своїх підданих, бо на Різдво всіх мало бути обдаровано.

Єва теж готувала подарунки батькам-Королям. Вона розшивала бісером маленьку торбинку для мами і гаптувала шовкову хустинку для тата, і в переддень Різдва її дарунки були готові. Зрештою, вже весь палац був готовий до свят, і чекання на них було дуже світлим та радісним.

У день Різдва Єва прокинулась дуже рано – найпершою з усіх. Одягнулась і поспішила до оранжереї. Звично зупинилася біля Богородиці, біля якої тепер стояв чудовий вертеп, усміхнулась, торкаючись поли її одягу, і проказала подумки:

— Сьогодні Тим матимеш найкращу з квіток. Зараз я Тобі її принесу! – і чимдуж помчала до оранжереї, не помітивши навіть, що Богородиця знов дуже ніжно і тихо усміхнулась.

В оранжереї в улюбленому кутку з ліліями Єва побачила, що розквітли майже всі білі лілії. Одна була краща за іншу, і Єва на якусь мить зацікавилася, повна захвату й непевності, котру вибрати. Врешті обережно зірвала дві. Одну – для Богородиці, а другу – для батьків-Королів. І хутенько побігла крізь сніги з білими делікатними квітами в руках до статуї.

Трохи задихана, вона зупинилася біля вертепу і радісно – як завжди подумки – вигукнула:

— Ось для Тебе найгарніша квітка лілії! – але зрозуміла, що чує свій голос.

І ці слова солодкі, як молоко і мед, а може то солодкі не тільки слова, але й сам її голос, якого Єва ще ніколи не чула. І від радості, несподіванки й щастя дівчинка заплакала, так і притискаючи до грудей обидві чудові квітки. Її схлипування було голосне, і плач був плачем не смутку, а радості.

Крізь сльози дівчинка подивилася на обличчя Богородиці, не знаючи, що сказати. Поклала білу, як сніг, лілію біля її ніг і прошепотіла:

— Дякую тобі... — а тоді витерла сльози і побігла до палацу.

Швидко збігши сходами догори, постукала в двері королівської спочивальні,

розчинила їх і, підбігши до батьків, які щойно встали і стояли біля вікна, обійняла їх обох водночас малими ручками й вигукнула:

— Тату! Мамо! Настало Різдво! Найгарніше Різдво в моєму житті! Бо розквіла білосніжна квітка лілії, і я принесла її Богородиці і можу тепер говорити!

Батьки зацікавилися несподіванки, а тоді кинулись обіймати малу Королівну й розпитувати її, як і що сталося, і їхні слова змішувалися зі сльозами радості й подиву.

За мить уже весь палац знав, що Королівна заговорила, і кожен поспішав переказати щасливу новину далі й далі. А ще всі поспішали до храму на святкову Різдвяну Літургію, щоб привітати в святі народженого Ісуса та Його Матір, і за таку особливу радість, яка сталася в це Різдво, міцно подякувати.

Єва, стоячи в церкві поміж Королем і Королевою, була особливо щасливою. Вона вперше могла співати в це Різдво. Мала Королівна пильно стежила за текстом Літургії, побожно і з трепетом переживаючи серцем кожне її слово. І спів хору: "Все в нас сьогодні радістю наповнилося!" — що линув, здавалося, аж до неба, наповнював її великим щастям.

Так світло і вільно, як сьогодні, Єві ще ніколи не було. Вона уважно дивилася на ікону Різдва, на Богородицю, втомлену подорожжю до Єгипту, але щасливу, бо в неї на руках був малий Ісус. І Королівна думала, що найбільша радість часто приходить після найбільшого смутку і туги. Але врешті вона станеться, то ллється найгарнішою піснею, найміцнішою вдячністю.

А ще Єва усміхнулася, бо подумала, що ладан у церкві сьогодні так міцно пахне ліліями, і від цього їй стало на серці солодко-солодко.